

СЕМАНТИКО-ТЕКСТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ КОНФЛІКТОГЕННИХ ТЕКСТІВ

*Л. В. Шитик, доктор філологічних наук, професор,
завідувачка кафедри українського мовознавства і прикладної лінгвістики Черкаського
національного університету імені Богдана Хмельницького (Черкаси, Україна)*

e-mail: l_shytyk@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5941-672>

Актуальність пропонованого дослідження зумовлена викликами воєнного часу – наявністю численних медіапублікацій та дописів у соціальних мережах, що потребують спеціальних знань у галузі лінгвістики для з'ясування обставин учинення кримінального правопорушення. Мета статті – проаналізувати специфіку семантико-текстуальних досліджень конфліктогенного контенту періоду повномасштабного воєнного вторгнення РФ на територію України. Для інтерпретації текстових фрагментів щодо наявності ознак виправдовування, визнання правомірним, заперечення факту агресії та глорифікації осіб застосовано загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи, зокрема компонентний аналіз, семантико-текстуальний аналіз, лінгвостилістичний аналіз, прагматичний аналіз комунікативної ситуації, контекстуально-інтерпретаційний аналіз.

Акцентовано на проблемних питаннях лінгвістичної експертології, науково-методичному забезпеченні лінгвоекспертної діяльності, практичному застосуванні експертних процедур у різних видах експертиз конфліктогенних медіатекстів, дописів у соціальних мережах, антиукраїнських інтернет-публікацій.

З'ясовано, що у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії сфера конфліктів, що потребують лінгвістичної оцінки, доповнена контентом з ознаками виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України, виправдовування, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України, глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію РФ проти України, тощо. Окреслено поняттєво-термінологійний апарат семантико-текстуальних досліджень стосовно наявності лінгвістичних ознак названих мовних конфліктів, виявлено й описано мовні маркери (семантико-текстуальні засоби) їх вираження.

Ключові слова: *семантико-текстуальний аналіз, мовний конфлікт, конфліктогенний контент, лінгвістична експертиза, глорифікація, виправдовування, визнання правомірною збройної агресії, заперечення агресивних дій.*

Актуальність. Повномасштабна війна в Україні поглибила інформаційне протистояння, спричинене тим, що ворожі канали публікують багато фейків, дезінформаційних повідомлень, нав'язуючи своє бачення подій. Як слушно зауважує Л. В. Ажнюк, «зростання кількості конфліктних ситуацій, пов'язаних з використанням мови в різних суспільних сферах, і поглиблення лінгвоправових конфліктів стимулюють мовно-регуляторні суспільні зусилля, що спрямовані на унормування, але не стільки самої мови, скільки правил її використання в певних суспільних сферах» [1, с. 48]. Мовний конфлікт як суспільне явище охоплює, на думку Ю. Ю. Сапліна, загалом різні явища – «від конфлікту між наявними засобами вираження та функціями мови до конфлікту дискурсів» [16, ЕлР]. Водночас основою конфлікту може бути сама мова, точніше система соціальних цінностей та оцінок, які з нею пов'язані [там само].

Актуальність пропонованого дослідження зумовлена викликами воєнного часу – наявністю численних медіапублікацій та дописів у соціальних мережах, що підлягають семантико-текстуальним дослідженням щодо наявності в них ознак конфліктогенності контенту. Результати лінгвістичного аналізу можуть бути предметом розгляду під час підготовчого етапу судового провадження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У контексті нашого дослідження вагомими є студії Б. М. Ажнюка [1], Л. В. Ажнюк [2], Н. В. Артикуци [3],

М. О. Богословської [5], Ю. Ф. Прадіда [15], Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонова [14], де окреслено стан, проблеми й основні напрями розвитку лінгвістичної експертології, обґрунтовано жанрову специфіку, статус і методологічні презумпції лінгвістичної експертизи, обґрунтовано напрями і форми лінгвоекспертної діяльності.

Проблематика конфліктології в сучасному мовознавстві поставала об'єктом дослідження Л. А. Білоконенко [4], а культуромовний аспект лінгвоюридичної експертизи конфліктогенного тексту перебував у полі зору В. А. Василенко [6]. Численні праці присвячені питанням науково-методичного забезпечення лінгвоекспертної діяльності, проблемі практичного застосування експертних процедур у різних видах експертиз [7; 8; 9; 11; 17]. Закцентовано увагу на особливостях лінгвістичної експертизи медіатекстів [10; 18], соціальних мереж [12], політичних та правових документів [19], антиукраїнських інтернет-публікацій [20] тощо.

Попри наявний науковий доробок, нинішні реалії диктують інші аспекти лінгвоекспертної діяльності, зумовлені численними випадками звернень до лінгвістів провести семантико-текстуальні дослідження для встановлення наявності ознак виправдовування, визнання правомірним, заперечення факту агресії, а також глорифікації осіб та з'ясування інших обставин учинення кримінального правопорушення, коли необхідні спеціальні знання в галузі лінгвістики.

Мета статті – проаналізувати специфіку семантико-текстуальних досліджень конфліктогенного інтернет-контенту періоду повномасштабного воєнного вторгнення РФ на територію України.

Матеріали й методи дослідження. Матеріалом дослідження слугували надані для семантико-текстуального аналізу дописи в заборонених в Україні соціальних мережах («Однокласники», «Вконтакте») та в месенджері «Telegram». Для інтерпретації текстових фрагментів, з'ясування їхнього функційно-стилістичного навантаження та визначення мовних маркерів конфліктогенності застосовано загальнонаукові та спеціальні лінгвістичні методи, основними з яких є: компонентний аналіз, семантико-текстуальний аналіз, лінгвостилістичний аналіз, прагматичний аналіз комунікативної ситуації, контекстуально-інтерпретаційний аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення. Інноваційним напрямом філології, «проблематика якого зосереджена навколо питань аналізу й доказової фахової аргументації щодо комунікативного потенціалу мовних одиниць у конфліктних текстах» [14, с. 11] та інших аспектів судової експертної діяльності, є лінгвістична експертологія. Різні за аспектною лінгвістичні експертизи (медійного, політичного, бізнесового та інших текстів) слугують ефективними документами юридично-правової комунікації [там само].

У сфері лінгвістичної експертології розрізняють два види текстів: 1) тексти із т. зв. комунікативними невдачами, які потребують висновку лінгвіста-експерта щодо значення тих чи тих слів і висловів (найчастіше це різні юридичні документи, що містять неточність, неясність, неоднозначність формулювань); 2) власне конфліктогенні тексти, що є мовними конфліктами [6, с. 4].

Мовні конфлікти можуть стосуватися питань захисту честі, гідності та ділової репутації, наклепу, розпалювання міжнаціональної ворожнечі, закликів до насильницької зміни державного ладу, зміни державних кордонів. У зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії сфера конфліктів, що потребують лінгвістичної оцінки, доповнена контентом з ознаками виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України, виправдовування, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України, глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію РФ проти України, тощо. Такий інформаційний контент може містити ознаки кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 111-1 Кримінального кодексу України, а саме дії у вигляді публічних висловлювань, що містять заперечення здійснення збройної агресії проти України, а також лінгвомаркери кримінального

правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 436-2 Кримінального кодексу України, зокрема: «виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, розпочатої у 2014 році, у тому числі шляхом представлення збройної агресії Російської Федерації проти України як внутрішнього громадянського конфлікту, виправдовування, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України, а також глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, представників збройних формувань Російської Федерації, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, а також представників окупаційної адміністрації Російської Федерації, яку складають її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та представників підконтрольних Російській Федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України» [13, ЕлР].

Поняттєво-термінологійний апарат семантико-текстуальних досліджень стосовно наявності лінгвістичних ознак названих мовних конфліктів репрезентований таким корпусом лексем: виправдовування, визнання правомірним, заперечення, публічне заперечення, приховане заперечення, глорифікація, героїзація, публічний заклик, прихований заклик тощо. Об'єктом семантико-текстуальних досліджень є текст, а тому лінгвісти аналізують його щодо наявності мовних маркерів (від англ. *marker – to mark* – позначати) – мовних (семантико-текстуальних) засобів вираження поняття або категорії.

Найчастіше фахівцям, які проводять лінгвістичний аналіз конфліктогенного тексту на підготовчому етапі судового провадження, ставлять таке запитання: *Чи містяться в наданих матеріалах ознаки виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, виправдовування, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України, а також глорифікації осіб, які здійснюють агресію РФ проти України, представників збройних формувань РФ, іррегулярних незаконних збройних формувань, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ?*

З'ясуємо сутність понять, що визначають конфліктогенність текстових фрагментів, та прокоментуємо мовні маркери їх репрезентації.

Виправдовування – дія за значенням *виправдовувати* (визнаючи кого-небудь невинним, правим, доводити це; допускати можливість чого-небудь, робити допустимим що-небудь). Надані для семантико-текстуального дослідження антиукраїнські інтернет-публікації, розміщені в заборонених в Україні соціальних мережах («Однокласники», «Вконтакте») та в месенджері «Telegram», містять численні приклади виправдовування збройної агресії РФ проти України через заміну її поняттям «*спецоперація*», «*операція по демілітаризації і денацифікації України*», «*СВО*», «*спеціальна воєнна операція*», мета якої – «*борьба с нацизмом*», що полягає в забезпеченні «*безопасности и мира <...> в местах, куда добрались союзные войска*», звільнення місцевих жителів від «*постоянного гнета нацистов*». «*Спецоперація*» спрямована на денацифікацію України (див. текстовий фрагмент: «*Процесс денацификации Украины будет полностью завершен, а виновные в пытках и убийствах мирных граждан понесут наказание, заявил старший советник постпреда РФ при ООН Сергей Леонидченко*»). Виправдання агресивних дій Росії реалізоване через звинувачення українців у нацизмі («*Ходить с нацистской символикой, но обзывает Путина “Гитлером”*», «*Спрашивают “где вы видели бандеровцев?”*», «*открыто объявив Бандеру национальным героем*»), руйнуваннях та вбивствах («*Разрушат свои города, убивая своих граждан ради единства своей страны*»).

Повідомлення під заголовком «*Наша победа и контроль всей Украины повысят уровень жизни в России*» демонструє мовні маркери виправдовування збройної агресії РФ проти України «*проблемами безопасности России*», «*использованием Западом Украины*

как тарана против нашей страны». Водночас «в украинском вопросе есть и мощная экономическая составляющая», оскільки Україна здатна забезпечити «потребности в продовольствии для 600 млн человек», посідаючи перші місця в численних рейтингах. Правомірність захоплення України пояснено тим, що це нібито «исконно русская территория», «<...> наша земля. И люди в основном наши, только зомбированные нацистской пропагандой». Тому поставлено риторичне запитання, марковане трьома знаками питання: «И почему мы должны такой жирный кусок, исконно русскую территорию и даже часть её, уступить Западу???».

Матеріал під заголовком «ЕЩЕ РАЗ НАПОМИНАЮ!» тематично продовжує попередню публікацію, виправдовуючи агресію тим, що «война в стране началась с кровавого майдана – вооруженного госпереворота, сотнями смертей в Киеве. Война в стране началась 2 мая, 2014 года с Одессы, где по приказу фашиста Парубия нацистами были сожжены живьём 48 человек, а может и больше в Доме профсоюзов в Одессе. Война началась с расстрела мирной демонстрации 9 мая в Мариуполе. Сотни убитых. И, наконец, война началась с Донбасса, авиаударом 2 июня, 2014 года по Луганской облминистрации <...>». Виправдовування агресивних дій РФ на території України вмотивоване її місією – «освободить от нацизма и фашистских ублюдков» Україну, а тому війна закінчиться лише після цього.

Технологія підміни понять (психологічний прийом, ґрунтований на логічній помилці), яку використовують пропагандисти РФ, нав'язує аудиторії явище таким, яким воно не є, але його подають у країні-агресорові як єдино правильне. Нав'язування наративів про нацизм в Україні, що слугує виправданням агресивних дій РФ, простежено і в матеріалі, що репрезентує фото чоловіка, схожого на російського коміка Максима Галкіна, із підписом до нього «Второе уголовное дело ФСБ РФ передали все материалы следователям: следственный комитет РФ возбуждает второе уголовное дело против Максима Галкина за финансирование ВСУ и поддержку **нацизма на Украине**». Ненормативне вживання прийменниково-відмінкової словоформи «на Украине» замість «в Украине» відображає кремлівську риторичку невизнання України як самостійної держави, а сприймання її як частини Росії. Подібний наратив простежено й у сполучі «проект “украина”», що зафіксована в повідомленні «ДЕВЯТЫЙ ГОД. Девятый год Донецк под обстрелом»: «Смерть проекта “украина” станет долгожданным днем для миллионов нормальных людей. Гори в аду, ненавистная мерзость!!! Будь проклята, вонючая, блевотная “украина”!!!». Написання з малої літери та використання негативно забарвлених епітетів засвідчує імперське ставлення до України (див. також епітет проклятая в контексті: «<...> до тех пор будете мучиться с этой проклятой “украиной”»).

У повідомленні під заголовком «Укры наступают на Херсонском направлении» для виправдання збройної агресії РФ проти України акцентовано на основній причині – загрозі з боку Заходу: «Эта война более глобальна и начата много лет назад западом. Украина обманом, но добровольно согласилась стать полем битвы между НАТО и Россией». З огляду на це, війна триватиме доти, аж поки «или мы победим на территории бывшей Украины, или придется побеждать на территории России», тому «каждый боец должен это понимать – он пошел на войну, чтобы война сама не пришла к нему в дом». Сема ‘виправдання’ має також історичний та ідеологічний складники, адже заяви про те, що «Украина как государство должна исчезнуть с политической карты мира, <...> отвечают самым сокровенным чаяниям нашего народа и национальным интересам России».

Аналізовані публікації містять ознаки визнання правомірною (правомірний – який спирається на закони розвитку природи і суспільства, на право; // виправданий, не випадковий) збройної агресії РФ проти України. Наданий для лінгвістичного дослідження матеріал, що являє собою публікацію фотографії чоловіка, підписаного як Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун, із нібито його цитатою, демонструє визнання

правомірною збройної агресії РФ проти України та визнання правомірною тимчасовою окупації частини території України, що підтверджене змістовим наповненням наведеного фрагмента: юридично Україна нібито не має задекларованих і зареєстрованих в ООН кордонів, а тому, згідно з договором СНД, є адміністративним округом СРСР, що дає право Росії як правонаступниці СРСР «сделать лишь заявление и объявить Украину своей территорией, т. к. Украина входила в состав СССР». Правомірність дій країни-агресора нібито виправдана й тим, що «суверенного государства Украина нет и никогда не было».

У наданих для дослідження матеріалах багато прикладів, що демонструють улюблений прийом російської пропаганди – *заперечення* [дія за значенням *заперечити*; спростування чого-небудь; невизнання існування, значення, доцільності чого-небудь; грам. слово, яке заперечує зміст іншого слова або речення (в українській мові – частки *не, ні*)] агресивних дій РФ проти України через перенесення провини за скоєне на українських військовослужбовців, зокрема:

1) звинувачення ЗСУ в нанесенні ударів «по гражданским объектам» з обґрунтуванням «причин» цього: «ВСУ запустили целый пакет “Градов” в мирных жителей [Донецка] не просто так – удары были нанесены в район, где находятся судебные органы власти республики и Генпрокуратура. Сделано это было вскоре после заявлений донецких прокуроров о нескольких иностранных наёмниках, чьи дела передали в суд. Подсудимым будет грозить смертная казнь» (матеріал під заголовком «ВСУ попытались нанести удар по “центру принятия решений” по наемникам и азовцам. Очевидно, таким образом они ответили на заявления о грядущих судебных делах против них»);

2) звинувачення українських військовослужбовців у численних воєнних злочинах, що гіпотетично заперечує звірства російських військовиків: зокрема, французький волонтер Адріан Боке нібито був свідком «множества военных преступлений, <...> которые совершили украинские военные, но не русские» і які він начебто «сам видел на месте» (публікація під заголовком «Я видел нацистов по всей Украине! А мы их вооружаем: бывший командос своими глазами наблюдал расстрелы российских военнопленных и то, как ВСУ прячут оружие среди гражданских объектов»); звинувачення українських військовослужбовців, названих «украинские боевики», у руйнуванні Святогірської лаври, мосту через Сіверський Донець (див. текстовий фрагмент «Защитники Донбасса завершили операцию по освобождению Святогорска, однако и там украинские боевики, отступая, сделали всё, чтобы нанести как можно больше поврежденный святыне Донбасса. Накануне националисты взорвали мост через реку Северский Донец, чтобы их товарищи по оружию не имели возможности отступить. Однако и это не помогло»);

3) звинувачення ЗСУ в обстрілюванні дев'яятий рік поспіль Донбасу: «Девятый год Донбасс под обстрелом. Сегодня украинские мрази стреляли не только по спальным районам, но и по самому центру. Стреляли вечером, когда жара спадает и дончане традиционно прогуливаются по центральным улицам. Стреляли сознательно, намеренно. ОНИ ЗНАЮТ, КУДА ОНИ СТРЕЛЯЮТ, знают, что там нет никаких военных объектов» (повідомлення під заголовком «ДЕВЯТЫЙ ГОД. Девятый год Донецк под обстрелом»);

4) звинувачення ЗСУ в різноманітних обстрілах, провокаціях і репресивних заходах, спрямованих на масову загибель людей: «В Покровском районе ДНР украинскими вооружёнными формированиями заминированна плотина водохранилища Кураховской теплоэлектростанции, которую националисты планируют взорвать, обвинив в этом “якобы наступающие подразделения российских войск”»; «очередная изоциренная акция в целях дискредитации Вооруженных сил России»; «киевский режим перешел на откровенные репрессивные меры»; «украинские солдаты, попавшие в плен, рассказывают о бесчеловечных приказах, которые им отдавало руководство»; «украинские националисты продолжают уничтожать гражданские объекты» (повідомлення «Украинские нацисты нацелены на массовую гибель людей»);

5) звинувачення ЗСУ в застосування тактики «живого щита»: «ВСУ размещают военные объекты в непосредственной близости к мирным жителям. Даже находясь в тылу, они продолжают применять тактику “живого щита”, прикрываясь мирными жителями с целью обвинения ВС РФ в убийстве гражданских» (публікація під заголовком «Фейк: ВС РФ нанесли удары по роддому и медцентру в Виннице. Об этом говорят Владимир Зеленский и украинские медиа»);

6) звинувачення в обстрілах атомних об'єктів: «По атомной станции ударили беспилотниками-камикадзе ВСУ. <...> атака украинских беспилотников пришлась по территории АЭС, но не нанесла ущерба зданиям реактора и инфраструктуре»; атака на АЕС нібито «преследует цель помешать приезду миссии МАГАТЭ» та «запугивать жителей освобожденных территорий»; «вывод из строя станции – безусловно, одна из главных целей Киева» (матеріал під заголовком «Фейк: Произошел взрыв на Запорожской АЭС»);

7) звинувачення ЗСУ в ударі по колонії в Оленівці, що нібито мав на меті знищити «ненужных свидетелей» та звинуватити в цьому Росію для «идеологической накачки перед наступлением, которое обязательно Киев начнёт» (публікація від Telegram-каналу під заголовком «Удар ВСУ по колонии в Еленовке, где сидят пленные украинские военные, преследует две цели»);

8) звинувачення українських сил ППО за наслідки попадань по цивільних об'єктах: «некоторые “прилёты” – это по факту не удары, а криво сработавшие ракеты ППО, что у ВСУ является обычным делом, особенно при применении ЗРК в городских условиях» (матеріал під заголовком «Уже сейчас можно говорить, что ответка за теракт на Крымском мосту получилась более чем достойной»);

9) звинувачення ЗСУ в тотальному знищенні населених пунктів: «как только ВСУ теряет населённый пункт, так сразу начинает сравнивать его с землёй артиллерией. По несколько дней бьют по населённости, уничтожая всё вокруг» (публікація «Характерная особенность войны заключается в том»).

Мовними маркерами заперечення агресивних дій РФ у Бучі слугують лексеми «постановочная провокация», «фейк» (публікація «Ещё один разбор постановочной провокации Киева в городе Буча»), «инсценировки» (повідомлення «Французский волонтер рассказал, как стал свидетелем инсценировок в Буче»). Наданий для лінгвістичного дослідження відеозапис «Страшные кадры из города Буча под Киевом, оказались постановкой, фейком и провокацией» засвідчує наявність ознак заперечення здійснення збройної агресії проти України; заперечення встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України. Мовними маркерами наявності цих ознак слугують лексеми «очередной фейк», «постановка», «провокация» з метою «попытаться дискредитировать наших военных». Заперечення численних жертв мирних жителів вербалізоване конструкцією з модальною часткою «якобы», що вжита для вираження неповної імовірності, сумніву, непевності та ін. стосовно висловленого («Видно, что один из **якобы** убитых поднимает руку, а другой встает сразу же после того, как мимо проехала машина с оператором»; «<...> все опубликованные киевским режимом фото и видео о каких-то **якобы** преступлениях российских военнослужащих в населённом пункте – это провокация. Наши силы не причастны к убийству мирных жителей»).

Публічне заперечення встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України демонструє фрагмент, у якому подано коментар Міноборони РФ про можливість вільного переміщення жителів Бучі: «Наши силы не причастны к убийству мирных жителей. К тому же, выезды из города не блокировались. Все люди могли свободно выехать в северном направлении, в том числе в Белоруссию». Натомість усю провину перекладено на українських військовослужбовців («А южная окраина Бучи ранее круглосуточно обстреливались украинскими войсками с крупнокалиберной артиллерии, танков и реактивных систем залпового огня»).

Аналогічну риторичку простежено й у поширюваному відеозаписі під назвою «Сергей Глушко о фейке в Буче и об Армии России! Bravo!». Мовними маркерами заперечення агресивних дій Росії в Бучі слугують лексеми «фейк в Буче», «жуткий фейк, который пытаются навесить, пытаются очернить образ русского солдата», а провину перекладено на українців («Это ваши методы»).

Для заперечення агресивних дій РФ у Кременчуці використано мовний маркер «фальсифікація», оскільки, як зазначено в повідомленні під заголовком «Буча – 2.0.», «на ряде видео в кадрах на фоне пламени одни мужчины, вы сами понимаете, почему. Почему в ТЦ в Кременчуге ходят одни мужчины когда нужно?». «Фейком» названо й удари ВС РФ по роддому й медцентру у Вінниці, оскільки «удар был нанесен по Дому офицеров, который в условиях военного положения превратили в пункт временного размещения войск», а «ущерб медцентру, который украинская сторона позиционирует как одну из целей атаки, был нанесен в результате распространения взрывной волны и разлета осколков» (повідомлення під заголовком «Фейк: ВС РФ нанесли удары по роддому и медцентру в Виннице. Об этом говорят Владимир Зеленский и украинские медиа»).

Поширюваний відеофайл виступу президента РФ Путіна під назвою «Путин призвал Киев вернуться к переговорам» демонструє ознаки виправдовування, заперечення агресивних дій РФ через звинувачення України у веденні бойових дій, розв'язанні війни «київським режимом» ще у 2014 р. Кремлівський диктатор цинічно «турбується» про «выбор народа в Донецке, Луганске, Запорожье, Херсоне», запевняє, що Росія його підтримує і не буде вести перемовини з цього приводу. Псевдовибір також слугує підставою для виправдовування збройної агресії РФ проти України та визнання правомірною окупацію українських територій.

Наступні два матеріали продовжують пропагандистський наратив про нібито «звільнення» «русских городов» від нацизму. Зокрема, у публікації, що являє собою фотографію чоловіка, схожого на голову так званої ДНР Дениса Пушиліна, із підписом «Пушилин призвал “освободить русские города” от Чернигова до Одессы», та статтю під назвою «Глава ДНР Пушилин призвал “освободить русские города” от Чернигова до Одессы», наявні ознаки виправдовування, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України. Сема «звільнення» наявна в прямій мові Пушиліна: «Сегодня пришло время вновь освободить русские города, основанные русскими людьми: Киев, Чернигов, Полтава, Одесса, Днепропетровск, Харьков, Запорожье, Луцк...», що демонструє «історичне обґрунтування» окупації українських міст тезою про «заснування» їх «русскими людьми» та нібито вмотивовує визнання правомірності дій російських окупантів. В аналізованому фрагменті використано негативно забарвлені епітети для характеристики української влади («кровожадный и циничный напор нацизма»).

Досліджувані матеріали демонструють ознаки глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію РФ проти України. Глорифікація (лат., від *glorificare* – прославляю) – дія за знач. *глорифікувати* (славословити, прославляти); висловлювання, що містять прославляння, возвеличення кого- або чого-небудь. У повідомленні під заголовком «Я некоторое время назад публиковал видео, где русские солдаты собрали тела погибших военных ВСУ и вывезли в морг. Вывозили под миномётным обстрелом со стороны ВСУ» протиставлено «гуманізм» російських солдатів, які «собрали тела погибших военных ВСУ и вывезли в морг <...> под миномётным обстрелом со стороны ВСУ», діям «командования ВСУ», що «тела этих солдат бросили зверям на съедение».

Публікація від Telegram-каналу «Мобилизация объявляется не от хорошей жизни...» акцентує на спадкоємності поколінь через зіставлення нинішніх агресорів із воїнами Другої світової війни: «каждого из тех, кто сегодня с оружием в руках сражается за Россию и ещё поедет защищать наши границы, будут чтить так же, как героев Великой Отечественной войны. Отстоявших свое государство для нас».

Сема 'прославлення' лінгвально репрезентована й демонстрацією поведінки російських військовиків, які, за словами мера-колаборанта Геннадія Мацегори, нібито «с первого дня подкупили своим поведением через "спасибо" и "пожалуйста"» і «убрали» «беспорядки и мародерство, которые начались в городе» (повідомлення «Мэр освобожденного Купянска Харьковской области рассказал, почему решил перейти на сторону РФ»).

Героїзація (наділення когось рисами героя – видатної своїми здібностями й діяльністю людини, що виявляє відвагу й самовідданість у бою та праці, здійснює великі вчинки на благо людського суспільства) російських військовиків реалізована за допомогою типового для російської пропаганди прийому гіперболізації: «*ВСЕГО ОДИН солдат НМ ДНР, но которого поддерживал и передавал ему нужную информацию оператор БПЛА, выбил из позиции ЧЕТЫРЕХ солдат ВСУ, которые находились в обороне*» (повідомлення «*И ОДИН в поле воин – как один солдат НМ ДНР заставил отступить ЧЕТЫРЕХ солдат ВСУ с их оборудованной позиции*»). Маркером глорифікації ПВК «Вагнер» на території Донбасу слугує сполука з епітетом «успешная работа»: «*Успешная работа на Донбассе безусловно повысила престиж данной ЧВК и конечно привлекает новых желающих*».

Аналогічну риторику простежено й у підписі до фото чоловіка «*Более 2-х недель российские мотострелки под командованием подполковника Александра Михайлова сдерживали атаки националистов. Более 100 артиллерийских и минометных обстрелов были совершены за это время по позициям батальона. Мотострелки отбили более 40 атак украинских боевиков. Гордимся вами, мужчины!*». Героїзація дій російських військовиків (з ознаками гіперболізації) та фаховості командира є ознаками глорифікації осіб, які здійснюють агресію РФ проти України. Посилує сему 'прославлення' окличне речення «*Гордимся вами, мужчины!*», що містить дієслово, яке виражає ставлення до них.

У тексті під заголовком «*Русские не сдаются*» глорифікація військовослужбовців РФ представлена своєрідно: описано їхні «добрі» справи «*на освобожденных территориях Украины*», що є «*привычным делом*»: «*восстанавливать подачу воды, электроэнергии, открывать школы с детскими садами и больницами*», причому це контрастує з діями українських військовослужбовців, які все це «*непосильным трудом*» розбили «*в щепки*». Епітети для означення українських та російських солдатів також контрастують між собою та іронічно суперечать їхнім діям («*озверевшие от крови русские*» / «*доблестные защитники Незалежной*»).

Глорифікація «*росгвардейцев – участников специальной военной операции*», які «*смогли успешно выполнить все задачи, не допустив потерь среди личного состава*», передана через ставлення до них активістів «*местного движения байкеров*», «*командования войсковой части, ветеранов ведомства, представителей молодежных и общественных организаций*» та рідних. Маркером визнання фаховості росгвардійців слугує прикметник у формі найвищого ступеня порівняння «*высочайший*» (професіоналізм).

Низка матеріалів демонструє ознаки глорифікації загиблих військовослужбовців. Визнання заслуг героя Росії Магомета Нурбагандова, спонування пам'ятати його «подвиг» і продовжувати справу («*Вечная память*», «*РАБОТАЙТЕ, БРАТЯ!*») слугує маркером 'прославлення', причому окличне спонукальне речення посилює цю сему. Аналогічну риторику простежено в наступному матеріалі, що являє собою фото військовослужбовця у форменому одязі Збройних сил РФ із текстом, що пафосно описує «подвиг» військовика: «*Даниил вместе со своим товарищем были в прикрытии и ценою своей жизни спасли 21 человека! Благодаря им 21 мать не получила на своих сыновей похоронки. Они могли сдать в плен, но не сделали этого. <...> Украинцы предложили им сдать в плен, но в ответ получили: "Русские не сдаются!" С этими словами они вступили в неравный бой*». За «заслуги» перед Росією «*указом президента Российской Федерации воин Даниил награжден орденом Мужества посмертно*». Мовними визначниками

глюрифікації є оцінна оклична конструкція «Он настоящий ГЕРОЙ, который не побоялся смерти!», причому лексема «ГЕРОЙ» графічно маркована великими літерами.

Графічно виділений великими літерами фрагмент «КОГДА ГЕРОЙ – ЭТО НЕ РАБОТА, А ПРИЗВАНИЕ» містить мовний маркер глюрифікації – оцінну лексема «ГЕРОЙ». Героїзація вчинку сержанта Івана Синкова («вынес из горящего дома на руках троих детей и двух женщин, и оказал им первую помощь», «помог доставить раненых товарищей в полевой госпиталь без потерь, уничтожив плотным огнем группу атакующих их националистов») забезпечує розкриття семи 'прославлення'.

Текстовий фрагмент «А давайте все вместе поддержим наших бойцов, которые сейчас ведут борьбу с нацизмом на передовой! За вами вся Россия, мужики!» містить заклик підтримати військовослужбовців, які борються «с нацизмом на передовой», що виражений дієсловом наказового способу «давайте поддержим». Виразних мовних маркерів глюрифікації осіб, які здійснювали збройну агресію РФ проти України, немає, однак сама «місія» військовослужбовців – «борьба с нацизмом» – засвідчує «схвалення» їхніх дій, посилене окличним реченням «За вами вся Россия, мужики!».

Публікація, що містить фото військовослужбовця у форменому одязі ЗС РФ із підписом «За правду За мир без нацизма!», репрезентує маркер глюрифікації – латинську літеру Z (своєрідну свастику рашистів), яку міністерство оборони РФ пояснило як символ гасла «За Перемогу», корелюючи її з перемогою над фашистами у Другій світовій війні. Крім того, досліджуваний матеріал містить ознаки виправдання збройної агресії РФ її місією – «За правду За мир без нацизма!»

Графічне зображення чоловіка, схожого на головнокомандувача ЗС т. зв. ДНР Олександра Захарченка, супроводжує текст «Сегодня Александру Захарченку исполнилось бы 46 лет. Он был настоящим патриотом своей земли. Защищал русских людей и русский Донбасс», що передає жалкування за загиблєм ватажком ДНР та містить маркери глюрифікації представників іррегулярних незаконних збройних формувань, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих РФ, – оцінну конструкцію «настоящий патриот своей земли», який «защищал русских людей и русский Донбасс».

На протипагу мовним маркерам глюрифікації військовослужбовців країни-агресорки, досліджувані матеріали містять негативно забарвлені лексеми для номінації українців («нацики», «бандеровцы», «бандерва», «шайтаны», «нацисты», «укры», «фашистские ублюдки», «рагули», «укропианцы», «националисты Украины» як «наследники <...> банд УПА»), що є виявом імперської пропаганди, яка постійно намагається подати українців нацистами, яких треба знищувати, денацифікуючи Україну. Для дискредитації бійців ЗСУ, зокрема й захисників Маріуполя, використано негативно конотовані лексеми «фашисты», «преданные нацики», «укропы», «боевики Азова», «нацисты с ясной атрибутикой <...> ведь у них нашивки “SS”», «националисты», «украинские террористы», «боевики националистических батальонов», «боевики террористических бандформирований, которые не соблюдают правила войны» та ін. Законно обрана влада в Україні названа «режимом киевских людоедов», «террористической организацией», «киевской нацистской властью», «бандеровским режимом» тощо.

Висновки й перспективи. Отже, в умовах повномасштабної війни зросла потреба в проведенні семантико-текстуальних досліджень конфліктогенних текстів з ознаками виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії РФ проти України, виправдовування, визнання правомірною, заперечення тимчасової окупації частини території України, глюрифікації осіб, які здійснювали збройну агресію РФ проти України, тощо. Аналіз наданих для лінгвістичного аналізу антиукраїнських інтернет-публікацій засвідчує наявність мовних маркерів конфліктогенності контенту. Перспективу подальших наукових пошуків убачаємо в дослідженні інших видів мовних конфліктів, що засвідчують колабораційну діяльність.

Список використаних джерел

1. Ажнюк Б. М. Лінгвістична експертиза як науково-дослідний жанр. *Криміналістика і судова експертиза* : Міжвідомчий науково-методичний збірник. Київ, 2016. Вип. 61. С. 550–558.

2. Ажнюк Л. В. Лінгвістична експертиза: статус і методологічні презумпції. *Мовознавство*. 2012. № 3. С. 47–64.
3. Артикуца Н. В. Стан, проблеми й основні напрями розвитку лінгвоекспертної діяльності. *Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи* : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 30 листоп. 2017 р.) : у 2 ч. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. Ч. 1. С. 20–24.
4. Білоконенко Л. А. Проблематика конфліктології в сучасному мовознавстві. *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2010. Вип. 4. С. 5–11. URL : <https://doi.org/10.31812/filstd.v4i0.923>.
5. Богословська М. О. Деякі аспекти судово-лінгвістичної експертизи. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. № 152. С. 152–158.
6. Василенко В. А. Лінгвоюридична експертиза конфліктогенного тексту: культуромовний аспект. *Філологічні науки* : зб. наук. праць. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. С. 3–7.
7. Гапончук В. В. Кваліфікація репосту як публічних закликів до вчинення злочинних дій або розповсюдження матеріалів, що містять такі заклики. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Юридичні науки*. 2018. Вип. 7. С. 154–162.
8. Довженко О. В., Ковкіна Є. В. Актуальні питання підготовки матеріалів для проведення авторознавчої експертизи. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2011. Вип. 11. С. 265–270.
9. Експертизи у судочинстві України: наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. Київ : Юрінком-Інтер, 2015. 504 с.
10. Карымсакова Р. Лингвистическая безопасность. *Сто ситуаций – сто консультаций. В помощь журналистам*. Алматы : Издательство ОФППИ «Интерлигал», 2007. С. 41–65.
11. Ковкіна Є. В. Теоретичні і практичні аспекти вивчення комунікативного акту прийняття пропозиції вигоди в сучасній лінгвістичній експертизі мовлення. *Мовознавчий вісник* / Гол. ред. Л. В. Шитик. Черкаси : Видавець ФОП Гордієнко Є. І., 2022. Вип. 32. С. 164–170.
12. Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж: підручник. Київ : Аграр МедіаГруп, 2018. 318 с.
13. Кримінальний кодекс України : від 05.04.2001 р. № 2341-III (редакція 29.12.2022 р.). URL : https://protocol.ua/ua/kriminalnyi_kodeks_ukraini/.
14. Лінгвістична експертиза : підручник / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 244 с.
15. Прадід Ю. Ф. Місце лінгвістичної експертизи в системі криміналістичних експертиз. *У царині лінгвістики і права*. Сімферополь : Еліньо, 2006. С. 194–199.
16. Саплін Ю. Мовний конфлікт як взаємодія особистостей, соціальних стратегій та комунікативних культур. *Мовні конфлікти і гармонізація суспільства* : матеріали наукової конференції (Київ, 28–29 травня 2001 р.). URL : http://ukrlife.org/main/tribuna/confa_21saplin.htm.
17. Свиридова Л. В. Оцінні судження експерта в процесі виконання судово-авторознавчої класифікаційно-діагностичної експертизи. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2011. Вип. 11. С. 258–265.
18. Шевченко Л. І. Лінгвістична експертиза медіатексту: критерії фахової аргументації. *Одеський лінгвістичний вісник: спецвипуск*. 2017. С. 237–240.
19. Широков В. А., Сидоренко О. О. Наукові засади лінгвістичної експертизи політичних та правових документів. Постановка проблеми. *Мовознавство*. 2005. № 2. С. 18–31.
20. Шитик Л. В. Специфіка семантико-текстуальних досліджень антиукраїнських інтернет-публікацій. *Кримський міжнародний форум: філологія та журналістика*: зб. матеріалів (20–21 жовтня 2022 р., м. Київ). Львів–Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 127–130.

References

1. Azhniuk, V. M. (2016). Linhvistychna ekspertyza yak naukovo-doslidnyi zhanr [Linguistic examination as a scientific and research genre]. In: *Kryminalistyka i sudova ekspertyza [Forensics and forensic examination]*: Mizhvidomchy naukovo-metodychny zbirnyk. Kyiv, 61, 550–558 (in Ukr.).
2. Azhniuk, L. V. (2012). Linhvistychna ekspertyza: status: metodolohichni prezumptsii [Linguistic examination: status and methodological presumptions]. In: *Movoznavstvo [Linguistics]*, 3, 47–64 (in Ukr.).
3. Artykutsa, N. V. (2017). Stan, problemy y osnovni napriamy rozvytku lnhvoekspertnoi diialnosti [State, problems and main directions of development of linguistic expert activity]. In: *Ukrainska mova v yurysprudensii: stan, problemy, perspektyvy [Ukrainian language in jurisprudence: state, problems, prospects]*: materialy XIII Vseukr. nauk.-prakt. conf. (Kyiv, 30 lystop. 2017 r.): u 2 ch. Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav, 1, 20–24 (in Ukr.).
4. Bilokonenko, L. A. (2010). Problematyka konfliktolohii v suchasnomu movoznavstvi [Problems of conflictology in modern linguistics.]. In: *Filolohichni studii: Naukovyi visnyk Kryvorizkoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu [Philological studies: Scientific bulletin of Kryvyi Rih State Pedagogical University]*, 4, 5–11. Available at: <https://doi.org/10.31812/filstd.v4i0.923> (in Ukr.).

5. Bohoslovska, M. O. (2009). Deiaki aspekty sudovo-linhvistychnoi ekspertyzy [Some aspects of forensic linguistic examination]. In: *Visnyk Akademii advokatury Ukrainy [Bulletin of the Academy of Advocacy of Ukraine]*, 152, 152–158 (in Ukr.).
6. Vasilenko, V. A. (2008). Linhvoiurydychna ekspertyza konfliktohennoho tekstu: kulturomovnyi aspekt [Linguistic and legal examination of a conflictogenic text: the cultural and linguistic aspect]. In: *Filolohichni nauky [Philological sciences]: zb. nauk. prats. Sumy: SumDPU im. A. S. Makarenka*, 3–7 (in Ukr.).
7. Haponchuk, V. V. (2018). Kvalifikatsiia repostu yak publichnykh zaklykiv do vchynennia zlochynnykh dii abo rozpovsiudzhennia materialiv, shcho mistiat taki zaklyky [Qualification of repost as public calls to commit criminal acts or distribution of materials containing such calls.]. In: *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Yurydychni nauky [Bulletin of the Lviv University of Trade and Economics. Legal sciences]*, 7, 154–162 (in Ukr.).
8. Dovzhenko, O. V. & Kovkina, Ye. V. (2011). Aktualni pytannia pidhotuvannia materialiv dlia provedennia avtoroznavchoi ekspertyzy [Topical issues of preparation of materials for authorship examination]. In: *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky [Theory and practice of forensic examination and criminology]*, 11, 265–270 (in Ukr.).
9. Honcharenko, V. H. & Hora, I. V. (Eds.) (2015). Ekspertyzy u sudochynstvi Ukrainy [Examinations in the judiciary of Ukraine]: nauk.-prakt. posib. Kyiv: Yurinkom-Inter, 504 (in Ukr.).
10. Karimsakova, R. (2007). Lingvisticheskaia bezopasnost [Linguistic security]. In: *Sto situatsii – sto konsultatsii. V pomoshch zhurnalistam [One hundred situations – one hundred consultations. To help journalists]*. Almati: Izdatelstvo OFPPI «Interligal», 41–65 (in Russ.).
11. Kovkina, Ye. V. (2022). Teoretychni i praktychni aspekty vyvchennia komunikativnoho aktu pryiniattia propozytsii vyhody v suchasni linhvistychnii ekspertyzi movlennia [Theoretical and practical aspects of study of the communicative act of acceptance of the benefit offer in modern linguistic examination of speech]. In: *Movoznavchy visnyk [Linguistic Bulletin]*. Cherkasy: Vydavets FOP Hordiienko Ye. I., 32, 164–170 (in Ukr.).
12. Kompantseva, L. F. (2018). Linhvistychna ekspertyza sotsialnykh merezh [Linguistic examination of social networks]: pidruchnyk. Kyiv: Ahrar MediaHrup, 318 (in Ukr.).
13. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]: vid 05.04.2001 r. № 2341-III (redaktsiia 29.12.2022 r.). Available at: https://protocol.ua/ua/kryminalnyi_kodeks_ukraini/ (in Ukr.).
14. Shevchenko, L. I. & Syzonov, D. Yu. (2021). Linhvistychna ekspertyza [Linguistic examination]: pidruchnyk. Kyiv: VPTs «Kyivskiy universytet», 244 (in Ukr.).
15. Pradid, Yu. F. (2006). Mistse linhvistychnoi ekspertyzy v systemi kryminalistychnykh ekspertyz [The place of linguistic examination in the system of forensic examination]. In: *U tsaryni linhvistyky i prava [In the field of linguistics and law]*. Simferopol: Elin, 194–199 (in Ukr.).
16. Saplin, Yu. (2002). Movnyi konflikt yak vzaemodiia osobystosti, sotsialnykh stratehii ta komunikativnykh kultur [Language conflict as an interaction of personalities, social strategies and communicative cultures]. In: *Movni konflikty i harmonizatsiia suspilstva [Linguistic conflicts and harmonization of society]: materialy naukovoi konferentsii (Kyiv, 28–29 travnia 2001 r.)*. Available at: http://ukrlife.org/main/tribuna/confa_21saplin.htm (in Ukr.).
17. Svyrydova, L. V. (2011). Otsinni sudzhennia eksperta v protsesi vykonannia sudovo-avtoroznavchoi klasyfikatsiino-diahnostychnoi ekspertyzy [Value judgments of an expert in the process of performing a forensic classification and diagnostic examination]. In: *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy i kryminalistyky [Theory and practice of forensic examination and criminology]*, 11, 258–265 (in Ukr.).
18. Shevchenko, L. I. (2017). Linhvistychna ekspertyza mediatekstu: kryterii fakhovoi arhumentatsii [Linguistic examination of mediate text: criteria of professional argumentation]. In: *Odeskyi linhvistychnyi visnyk [Odesa Linguistic Bulletin]: spetsvypusk*, 237–240 (in Ukr.).
19. Shyrov, V. A. & Sydorenko, O. O. (2005). Naukovi zasady linhvistychnoi ekspertyzy politychnykh ta pravovykh dokumentiv. Postanovka problemy [Scientific principles of linguistic examination of political and legal documents. Formulation of the problem]. In: *Movoznavstvo [Linguistics]*, 2, 18–31 (in Ukr.).
20. Shytyk, L. V. (2022). Spetsyfika semantyko-tekstualnykh doslidzhen antyukrainskykh internet-publikatsii [The specifics of semantic and textual research of anti-Ukrainian internet publications]. In: *Krymskyi mizhnarodnyi forum: filolohiia ta zhurnalistyka [Crimean International Forum: Philology and Journalism]: zb. materialiv (20–21 zhovtnia 2022 r., m. Kyiv)*. Lviv–Torun : Liha-Pres, 127–130 (in Ukr.).

SEMANTIC AND TEXTUAL RESEARCH OF MODERN CONFLICTOGENIC TEXTS

Liudmyla Shytyk, Doctor of Philological Sciences, Professor

of the Department of Ukrainian Linguistics and Applied Linguistics, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy (Cherkasy, Ukraine)

e-mail: l_shytyk@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5941-672>

Abstract. Introduction. *The relevance of the research is determined by the challenges of wartime – the presence of numerous media publications and posts in social networks, which require special*

knowledge in the field of linguistics to clarify the circumstances of a criminal offense. The results of the linguistic analysis may be considered during the preparatory stage of the court proceedings.

Purpose. The purpose of the article is to analyze the specifics of semantic and textual research of conflictogenic content during the full-scale military invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine.

Methods. Scientific and linguistic methods, including component analysis, semantic and textual analysis, linguo-stylistic analysis, pragmatic analysis of the communicative situation, contextual and interpretive analysis, are applied to interpret the text fragments regarding the presence of signs of justification, legitimization, denial of aggression or occupation of foreign lands, and glorification of individuals.

Results. The article draws attention to the problematic issues of linguistic examination, scientific and methodological support of linguistic examination, practical application of expert procedures in various types of examinations of conflictogenic media texts, social media posts, and anti-Ukrainian Internet publications.

It was found that in connection with the full-scale invasion of Russia, the scope of conflicts that require a linguistic assessment has been expanded by content with signs of justification, legitimization, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, justification, legitimization, denial of the temporary occupation of part of the territory of Ukraine, glorification of the Russian Federation persons who carried out an act of armed aggression against Ukraine, etc. The conceptual and terminological apparatus of semantic-textual research regarding the presence of linguistic signs of language conflicts is outlined, and linguistic markers (semantic and textual means) of their expression are identified and described.

Originality. The originality of the scientific search lies in the expansion of the concept of “conflictogenic text” and the inclusion in the sphere of linguistic conflicts of situations related to justification, legitimization, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, justification, legitimization, denial of the temporary occupation of part of the territory of Ukraine, glorification of the Russian Federation persons who carried out an act of armed aggression against Ukraine, etc. The practical application of the results of linguistic analysis during the preparatory stage of court proceedings is important.

Conclusion. It was concluded that in the conditions of a full-scale war there is an increased need to conduct semantic and textual studies of conflictogenic texts with signs of justification, legitimization, denial of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, justification, legitimization, denial of the temporary occupation of part of the territory of Ukraine and glorification of the Russian Federation persons who carried out an act of armed aggression against Ukraine, etc. The analysis of the anti-Ukrainian internet publications submitted for linguistic analysis confirms the presence of linguistic markers of conflictogenic content. We see the prospect of further scientific research in the study of other types of language conflicts that demonstrate collaborative activity.

Key words: semantic and textual analysis, language conflict, conflictogenic content, linguistic examination, glorification, justification, legitimization of armed aggression, denial of aggressive actions.

Надійшла до редакції 06.07.22

Прийнято до друку 05.09.22